

Domkirken og barnas hus barnehage

domkirken-bhg@asylselskapet.no

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
18 /43038/614/A10/&58/
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
05.06.2019

Domkirken og Barnas hus barnehage - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 15. februar 2019 tilsyn ved Domkirken og Barnas hus barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagene ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Temaet for tilsynet har vært barnehagens risikovurderinger og rutiner for å ivareta barns sikkerhet. Barnehagen har etablert en rekke rutiner for å ivareta barnas sikkerhet. Vårt inntrykk fra tilsynet er at barnehagen har et bevisst forhold til risikoforhold og har startet arbeidet med systematiske risikovurderinger. Risikovurderingene er imidlertid ikke tilstrekkelig skriftliggjort og benyttet til revisjon av rutiner.

Under befaringen ble det også påpekt noen punkter med mangelfull barnesikring, samt mangelfull ventilasjon/inneklima i fingarderobe på Barnas hus.

Det ble funnet fire avvik i forbindelse med tilsynet. I tillegg ble det gitt en merknad hvor Miljøenheten ser et forbedringspotensial.

Avvik 1: Domkirken og Barnas hus barnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Avvik 2: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler innendørs

Avvik 3: Barnehagen har ikke dokumentert at lydnivå fra ventilasjonsanlegg på Barnas hus er tilfredsstillende.

Avvik 4: Inneklima/luftkvalitet i fingarderobe på Barnas hus er ikke tilfredsstillende.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg er 01.07.19

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 01. juli 2019**. Etter

denne datoen vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik og innsending av dokumentasjon

Frist for retting av avvikene vil bli satt til **01.10.19**.

2. Beskrivelse av Domkirken og Barnas hus barnehage

Domkirken og Barnas hus barnehage er en privat barnehage eid av Trondhjem Asylselskap. Barnehagen har to hus med to avdelinger hver og til sammen ca 60 barn. De to avdelingene ved Domkirken flyttes til nye lokaler i Strindvegen i august 2019.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på internkontrollrutiner for å ivareta barns sikkerhet, avvikshåndtering (jf §4) samt dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14). Det ble foretatt en gjennomgang av dokumentasjon med styrer, intervju av to ansatte samt befaring av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Innholdsoversikt Styrerassistenten HMS
- Rutiner for tur
- Rapport fra lekeplasskontroll
- Diverse kontrollister
- HMS-årshjul for styrer og pedagogisk leder
- Ulike møteplaner og møtereferater
- Varslingsplan, beredskapsplan
- Risikovurderinger

Deltakere ved tilsynet

- Lillian Reberg, styrer
- Kjerstin Høyem, ped. leder
- Gunn Kristin Ibenfeldt, barne- og ungdomsarbeider
- Amanda Hyldmo, ped.leder.
- Bente Elton Jacobsen, daglig leder Trondhjems asylselskap
- Bente Løvlie Høier, sjefingeniør Miljøenheten
- Elin Grønvold Aunet, rådgiver miljøenheten

3.1 Har barnehagene tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Avvik 1: Domkirken og Barnas hus barnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger av situasjoner og aktiviteter som kan utgjøre fare for barnas sikkerhet. Dette innebærer en systematisk kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risikoen. Risikovurderingene skal legges ved i tilbakemeldingen til Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Barnehagen benytter internkontrollsystem via Styrerassistenten, levert av BarnNett. Barnehagen har relativt nylig startet å ta i bruk dette systemet, og jobber fremdeles med overgang fra gammelt system, som i stor grad var papirbasert. Systemet legger opp til en gjennomgang av ulike punkter i barnas hverdag via lista "Risikovurdering barn og sikkerhet", som inneholder en rekke sjekkpunkt som skal vurderes.

Barnehagen har startet arbeidet med risikovurderinger. Ved tilsynet kunne det legges fram ulike eksempler på dette i form av møtereferater, DagRos-skjema og matriser for vurdering av risiko inkludert eksisterende og framtidige tiltak.

Både ledelsen og personalet beskriver at risikoforhold er noe som diskuteres mye både i hverdagen, men også i møter, blant annet avdelingsvis. Barnehagen beskriver at sikkerheten har høy prioritet. De har gode rutiner som er utarbeidet basert på erfaring gjennom mange år, men har ikke dokumentert vurderingene som ligger bak rutinene.

Vurdering

Barnehagen er godt i gang med systematiske risikovurderinger og gjennomgang av rutiner og praksis, men barnehagen har hittil i liten grad dokumentert hva som er kartlagt og vurdert når det gjelder farer og uønskede hendelser i barnehagedriften. Verktøyet barnehagen har tatt i bruk synes god egnet til formålet. Barnehagen må i større grad utarbeide en systematisk oversikt mulige hendelser, risikovurdere og jobbe videre med de forholdene med høyest risiko (som kommer ut på gult eller rødt). Barnehagen må kontrollere at de har tilstrekkelig rutiner for forebygging og håndtering av forholdene/hendelsene.

Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Dette henger sammen med det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår. Disse risikovurderingene skal være skriftlig.

Dette tilsynet omhandler risikovurderinger og rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet. Barnehagen må på en mer detaljert og systematisk måte enn tidligere gjennomføre en kartlegging av relevante farer og uønskede hendelser med tanke på barns sikkerhet, og vurdere risikoen for det dere kommer fram til. Basert på risikovurderingen og identifiseringen av ulike risikoforhold skal barnehagens rutiner vurderes og eventuelt revideres, slik at dere reduserer sannsynligheten for at farene oppstår. Videre skal dere vurdere tiltak og beredskapsplaner for å redusere konsekvensen hvis uhellet først er ute. Vi viser til Miljøenhetens [faktaark nr. 71 om risikovurdering i barnehager og skoler](#). Dere bør konkretisere graderingen av sannsynlighet og konsekvens: hva ligger i begrepene "ofte", alvorlig" osv.

Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på ethvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som medfører høyest risiko i den daglige driften. Vi anbefaler å starte med risikovurdering av inneområde, uteområde og faste turmål. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

3.2. Driver barnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader?

Observasjon

Barnehagen benytter internkontrollsystem via Styrerassistenten, levert av BarnNett. HMS-håndbok for asylselskapet er implementert i styrerassistenten.

Barn-Nett/eAsy-app har en rekke sjekklister på app som ansatte mener gjør daglige kontroller og jevnlig vernerunder enkle å gjennomføre. Det meste av kontroller gjennomføres og utkvitteres via app/mobil, noe som sikrer dokumentasjon og direkte oppdatering til ledelsen om funn.

Barnehagen har tatt utgangspunkt i maler fra Barn-Nett men har tilpasset kontrollpunkt ut fra forhold på egen barnehage og har lagt inn egne kontrollpunkter. Barnehagen bruker ulike sjekklister fra BarnNett på mobil (daglig utesjekk avhengig av årstid, kontroll av tursteder, vernerunder etc). Avvik fra disse kontrollene registreres i appen. Eksternt firma gjennomfører kontroll av lekeplassutstyr hvert år. Ved siste kontroll gjennomført i 2018 ble det registrert A-feil på noe lekeplassutstyr. Rapport er sendt over til vaktmester, men utbedringer er i liten grad dokumentert. Barnehagen beskrev muntlig at utbedringer delvis var foretatt.

Alle ansatte har fått opplæring og er kjent med hvordan avvik skal meldes via mobil. Avvik som registreres på digitalt skjema ved f.eks daglig utesjekk, går automatisk inn i systemet med melding til styrer. Avvik følges opp og rettes kontinuerlig. Det er utarbeidet rutiner for registrering av skader på barn.

Vurdering

Vår vurdering er at barnehagene har etablert et internkontrollsystem for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Ulike årshjul, rutinebeskrivelser og utfylte sjekklister viser at barnehagene jobber bevisst og systematisk med dette.

Vi anbefaler at man samler mest mulig av registrerte avvik i det elektroniske systemet, inkludert avvik fra ekstern lekeplasskontroll. Dette vil lette kontrollen med avvikslukkingen samt at det gir en bedre oversikt når man skal evaluere barnehagens rutiner. Vi anbefaler at også avvik fra eksterne kontroller, som f.eks lekeplasskontroll, legges inn som avvik i Easy App/styrerassistenten.

3.3. Beredskap. Blir ulykkes- og faresituasjoner i barnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Merknad 1: Det bør gjennomføres beredskapsøvelser ut over brannevakuering.

Observasjon

Barnehagen har tidligere hatt papirbasert beredskapsplan samt noen beredskapsplaner knyttet til enkeltbarn. Barnehagens papirbaserte beredskapsplan og nye maler i styrerassistenten skal nå samkjøres. Ledelsen har vært på kurs med PBL om beredskap, men alle beredskapsrutiner er ikke gjennomgått med personalet. Det planlegges gjennomgang av dette med ansatte i mars.

Barnehagen har ikke plan for øvelse på beredskap ut over brannøvelser og førstehjelpskurs, Ved barnas Hus var det i fjor en hendelse hvor noen barn forsvant fra uteområdet. Barnehagen hadde utarbeidet beredskapsrutiner dette. Evalueringen barnehagen gjorde i etterkant konkluderte med at rutiner ble fulgt, men at de kunne forbedres noe.

Vurdering

Ut fra tilsynet vurderer vi at barnehagen har god beredskap for å håndtere en rekke ulykkes- og faresituasjoner.

Det er viktig at også beredskapsplaner regelmessig vurderes og gjøres kjent blant ansatte for i størst mulig grad å sikre enhetlig praksis og forebygge uønskede situasjoner.

Det anbefales at det gjennomføres øvelser på beredskapshendelser. Det kan være fullskalaøvelser eller diskusjonsøvelser av aktuelle caser. Øvelser kan være en effektiv måte for ansatte å bli gjort kjent med beredskapen for alvorlige hendelser på, og i tillegg er det en effektiv måte å vurdere om planene er tilstrekkelige og vil fungere i en krisesituasjon.

3.4. Andre forhold fra befarings

3.4.1 Sikkerhetsforhold påpekt ved befarings av lokaler

Avvik 2: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler innendørs. Rutiner for kontroll av sikkerhet fanger ikke i tilstrekkelig grad opp risikoforhold

Det må gjennomføres en kontroll innendørs der flere konkrete sikkerhetspunkter kontrolleres. Det må iverksettes nødvendige tiltak for å redusere risiko for barneulykker. Beskrivelse av gjennomførte kontrollpunkter og eventuelle tiltak skal sendes Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14

Observasjon

Ved befarings av barnehagen observerte vi flere punkter innendørs som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko for barna. Dette var løse persiennesorer, hengende lyslenker, manglende skåldesikring på utslagsvask ved vaskerene for barn (Domkirken) og på kjøkkenbenk på småbarnsavdeling Barnas Hus.

Vurdering

Forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap sier at barnehager skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges, og slik at eventuelle uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Forholdene vi observerte på befaringen utgjør potensielle farer for barna. Snorer og ledninger vil kunne utgjøre kvelningsfare for barn.

Barns hud er tynnere og mer ømfintlig enn voksnes, og vannkraner som er tilgjengelig for barn skal derfor skåldesikres (maks temperatur 38 °C ihht. til teknisk forskrift). Forholdene vi observerte på befaringen utgjør potensielle farer for barna, og enkle tiltak vil kunne redusere risikoen for at det oppstår skader.

For flere av punktene vil enkle tiltak kunne redusere risikoen for at det oppstår skader. Det er viktig at barnehagen benytter risikovurderinger aktivt ved en gjennomgang av ute- og inneområdet, samt ved etablering av kontrollrutiner.

3.4.2 Lyd fra ventilasjonsanlegg

Avvik 3: Barnehagen har ikke dokumentert at lydnivå fra ventilasjonsanlegg på Barnas hus er tilfredsstillende.

Det må iverksettes tiltak for å sikre tilfredsstillende lydforhold fra tekniske installasjoner på barnas oppholdsareal. Beskrivelse av eventuelle tiltak og dokumentasjon på at lydnivåene er tilfredsstillende skal sendes Miljøenheten. Lydmålinger må gjennomføres etter "Retningslinjer for gjennomføring og rapportering av orienterende byggtekniske lydmålinger i skoler og barnehager" (se vedlegg).

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 21 Lydforhold.

Observasjon:

Ved tilsynet observerte vi høyt lydnivå fra ventilasjonsanlegget på deler av uteområdet på Domkirken.

Ved Barnas hus observerte vi høyt lydnivå fra ventilasjonsanlegget innendørs på den ene avdelingen. Det ble opplyst at anlegget er nylig installert.

Vurdering

Forskriftens § 21 sier at "Virksomhetens lokaler og uteområde skal ha tilfredsstillende lydforhold." Det er sannsynlig at lydnivået på deler av uteområdet ved Domkirken overskrider gjeldende grenseverdier, jfr NS8175 Lydforhold i bygninger. Domkirken planlegger flytting til nye lokaler i august, og vi mener det ikke er hensiktsmessig å kreve at lydforholdene utbedres før flyttingen.

Når det gjelder lyd fra ventilasjonsanlegget/-aggregatet innendørs på Barnas hus, vurderer vi at det er sannsynlig lydnivået på oppholdsrom på avdeling var for høyt. Barnehagen må kunne legge fram dokumentasjon på at lydnivået er tilfredsstillende.

3.4.3 Inneklima, luftkvalitet i fingarderobes

Avvik 4: Inneklima/luftkvalitet i fingarderober på Barnas hus er ikke tilfredsstillende.

Det må iverksettes tiltak som sikrer tilfredsstillende ventilasjon og inneklima i fingarderoben på Barnas hus.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 19 Inneklima/luftkvalitet

Observasjon:

Det ble ved tilsynet observert at det var lagt mattesone/fuktabsorberende matter i både grov- og fingarderobene på begge husene. Fingarderobene er en del av leke- og oppholdsarealet, og benyttes tidvis av barna. Det ble opplyst at mattene støvsuges daglig. Vi observerte at ventilasjonen i fingarderoben ved Barnas hus synes noe begrenset. Vi kunne ved tilsynet ikke observerte frisklufttilførsel til dette rommet. Dør mellom fingarderober og øvrige rom holdes ofte stengt. Avtrekk skjer via grovgarderober og WC.

Vurdering:

Forskriftens 19 Inneklima sier at "Virksomheten skal ha tilfredsstillende inneklima, herunder luftkvalitet."

Helsemyndighetene (jfr Helsedirektoratet og folkehelseinstituttet) anbefaler ikke teppegulv eller teppelignende gulvbelegg i barnehager. Bruk av matter og rister i inngangspartiet viser seg å være

et godt tiltak for å hindre at smuss og fuktighet dras inn i bygningen. Ved Barnas Hus barnehage var det imidlertid matte/teppegulv også i fingarderoben, som benyttes som leke- og oppholdsareal.

Teppegulv kan være problematisk for innemiljøet. Forskning viser at bruk av teppegulv kan knyttes til økt risiko for helseproblemer i form av forverret astma, allergi og betennelsesreaksjoner. Det bør derfor fortsatt utvises varsomhet ved bruk av (heldekkende) teppegulv i skoler, barnehager. Tepegulv kan virke som et depot for inneklimateforurensning som støvpartikler, allergener og annen biologisk forurensning som senere på nytt kan avgis til innemiljø. Sammenlignet med glatte gulv krever teppegulv et betydelig mer omfattende renhold. Bruk av teppegulv kan knyttes til økt risiko for uønskede helseutfall i form av astma, allergi og inflammatoriske responser.

Miljøenheten anser at teppegulv i barnas leke- og oppholdsareal utgjør en risiko for dårlig inneklimate i fingarderoben ved Barnas hus, med påfølgende risiko for økt risiko for forverret astma og allergi. At garderoben har begrenset ventilasjon forverrer situasjonen. Det må derfor iverksettes tiltak som sikrer tilfredsstillende inneklimate og luftkvalitet i fingarderoben dersom den fremdeles skal benyttes som leke- og oppholdsareal.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Varsel om pålegg

Vi opplyser om at miljøsjefen kan gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes.

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: "Retningslinjer for gjennomføring og rapportering av orienterende byggtekniske lydmålinger i skoler og barnehager"

Kopi med/uten vedlegg:

Trondheim kommune, Fagenhet for oppvekst og utdanning